



การพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนและการรับรู้พลังอำนาจตนเองโดยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ในนักศึกษาเภสัชศาสตร์วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์

สุปรียา ต้นสกุล* กรณี วัฒนสมบูรณ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนนี้ ดำเนินการในนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 21 คน ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาการพูดในที่ชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนและการรับรู้พลังอำนาจตนเองของผู้เรียนโดยการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ นักศึกษาได้รับวิธีการสอนซึ่งออกแบบบนพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และแนวคิดการเรียนรู้บนฐานสมอง (Brain-Based Learning) โดยใช้ 5 ขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ได้แก่ สร้างประสบการณ์/ลงมือทำ (Experience/Doing) แลกเปลี่ยน (Share) กระบวนการเรียนรู้ตนเอง (Process) นำสิ่งที่เรียนมาประมวลเป็นภาพรวม (Generalize) และประยุกต์ให้ตรงกับตัวเอง (Apply) จำนวน 15 ครั้งๆละ 2 ชั่วโมง ผลจากการประเมินทั้งจากผู้สอนและผู้เรียนแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และวิธีการสอนที่จัดขึ้นได้ผล

นักศึกษามีทักษะการพูดในระดับดีถึงดีมาก มีคะแนนการประเมินตนเองในการพูดในที่ชุมชนและการรับรู้พลังอำนาจก่อนและหลังการวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยหลังจบการทดลองนักศึกษาทั้งหมดมีคะแนนประเมินตนเองในการพูดในที่ชุมชนเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 100 และมีคะแนนการรับรู้พลังอำนาจตนเองเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 95.2 จากผลการวิจัยการนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้เพื่อเพิ่มความสามารถในการพูดในที่ชุมชนและการรับรู้การเพิ่มพลังอำนาจตนเอง ควรเน้นการใช้การให้ข้อมูลป้อนกลับจากวิดีโอการพูดของแต่ละคน และควรนำนักศึกษาออกฝึกการพูดในที่ชุมชนนอกห้องเรียน ซึ่งจะเป็นการถ่ายโอนความสามารถในชั้นเรียนเข้าสู่สถานการณ์จริง

คำสำคัญ: ทักษะการพูดในที่ชุมชน การรับรู้พลังอำนาจตนเอง การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน วิธีการสอน



บทนำ

ตามกรอบแผนการศึกษาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 1 (2551-2565) ระบุว่าจัดการศึกษาระดับ อุดมศึกษาต้องเตรียมตัวคนเข้าสู่ชีวิตและปรับแต่งคน เข้าสู่งานโดยบัณฑิตต้องสามารถใช้ความเชี่ยวชาญ เฉพาะศาสตร์ ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นหมู่คณะ ความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่น การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยอุดมศึกษา ควรเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ในแบบของทักษะชีวิต ทักษะ ทางสังคมที่หาไม่ได้ในห้องเรียนที่ขาดปฏิสัมพันธ์ ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและนักศึกษากับนักศึกษา ทางวงการศึกษา¹ ยอมรับว่าการสร้างความรู้ ความ สามารถ และพัฒนาศักยภาพของคน ได้แก่ การศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การให้โอกาส แก่ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสรับรู้ เพิ่มพูนความรู้ และ ประสบการณ์ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยผู้เรียนต้องเป็นผู้ใช้ ความรู้เป็น มีทักษะการใช้ความรู้ สามารถจัดระบบ ความคิดของตน คิดหาเหตุผล ความสามารถเหล่านี้ เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนา ให้เกิดแก่ผู้เรียน²อาจารย์ ต้องปรับตัวในการถ่ายทอด ความรู้เพื่อให้ได้ ผลผลิต คือ บัณฑิต ที่มีคุณภาพ โดยความรู้ที่อาจารย์ถ่ายทอดควรถ่ายทอดทั้งเนื้อหา ความรู้ วิธีปฏิบัติหรือความสามารถในการใช้ ทักษะ ผู้สอนมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) และพัฒนาวิธี การสอน เพิ่มการมี “ปฏิสัมพันธ์” กับผู้เรียนโดยใช้ แนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)³ ซึ่งอาจารย์ควรคำนึงถึงหลักการ สอนที่สร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือระหว่าง ผู้เรียนด้วยกันที่จะร่วมคิด และแลกเปลี่ยนการทำงาน ร่วมกันรวมทั้งร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอน ควรกระตุ้นความสนใจโดยจัดกระบวนการการเรียน

การสอนให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้ ประโยชน์ที่คาดหวังว่าจะเกิดกับผู้เรียนก็คือ ผู้เรียนจะมีความรับผิดชอบ ตั้งใจที่จะเรียนรู้ด้วยความ สม่ัใจ รู้จักวิเคราะห์จุดดีและข้อจำกัดของตนและ ผู้อื่นได้ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันและกัน⁴

ภาควิชาสุศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะสาธิตนุศาสตร มหาวิทยาลัยมหิดลได้เปิด หลักสูตรสุศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์สำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยวางขอบเขตของกลุ่ม วิชาที่สำคัญและจำเป็นกับการเป็นนักสุศึกษาและ สร้างเสริมสุภาพเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มวิชาทางทฤษฎี กลุ่มวิชาทางกลยุทธ์และกลวิธี และกลุ่มวิชาทักษะ วิชาหนึ่งซึ่งจัดเป็นทักษะสำคัญคือวิชาการพูดในที่ ชุมชน (Public Speaking) ซึ่งนักสุศึกษาจะต้อง มีความสามารถและทักษะในการสื่อสารโดยใช้การพูด ต่อหน้าผู้ฟังที่หลากหลาย สามารถใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง กิริยาอาการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและความ ต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังรับรู้ ยอมรับ เชื่อถือ ปฏิบัติตาม ไปจนถึงเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุภาพได้ ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนวิชานี้ดำเนินการปรับปรุงพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกปีการศึกษา แต่ก็ยังไม่ บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

เมื่อวิเคราะห์รูปแบบการสอนแบบเดิมพบ ปัญหาอยู่ 3 ด้านคือ รูปแบบการสอน ตัวผู้เรียน และวิธีประเมินผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนา (Formative Evaluation) โดยด้านรูปแบบการสอนพบว่าผู้สอน เริ่มใช้การบรรยายแนวคิดหลักการก่อน จากนั้นจึงให้ นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการพูดเป็นรายบุคคล ด้านการ ประเมินผลพบว่าประเมินโดยผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ และให้เพื่อนเป็นผู้ประเมินในบางครั้ง โดยให้ข้อมูล บือนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการพูดของตนเอง ทั้งนี้ มีการบันทึกเทปการฝึกพูดเป็นรายบุคคลในบางโอกาส



แต่ไม่ได้นำมาเปิดให้ข้อมูลย้อนกลับหลังจากพูดจบแต่ละครั้ง ด้านปัญหาที่ตัวผู้เรียนนั้น จากการพูดคุยกับผู้เรียนพบว่าผู้เรียนยังขาดความมั่นใจในการพูด ยังไม่ชัดเจนเรื่องการเตรียมบทพูดที่ถูกต้อง รวมทั้งคิดว่าวิธีการสอนยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการทำให้ตนพัฒนาการพูด และทักษะด้านอื่นๆได้อย่างดี

ด้วยสภาพปัญหา 3 ด้าน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพื่อหาแนวทางในการจัดการกับปัญหาดังกล่าวโดยใช้แนวคิดการให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยการเรียนจากประสบการณ์ โดยเริ่มจากผู้สอนเปลี่ยนมุมมองต่อผู้เรียนว่าเป็นผู้ใหญ่ที่ได้ผ่านประสบการณ์การพูดในที่ชุมชนมาตั้งแต่เรียนในระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษาปี 1 และปี 2 เป็นประสบการณ์ที่สั่งสมมาระยะยาว (Lifelong Learning) ดังนั้นผู้สอนจึงควรหาแนวทางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง “การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่” กับ “การรับรู้ประสบการณ์ของตัวเอง” โดยผู้สอนเป็นผู้เอื้อให้ผู้เรียนได้สะท้อน (Reflection) ประสบการณ์ที่รับรู้อย่างใคร่ครวญ (Critical Reflection on Experience) ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับ (Coaching) และพี่เลี้ยง (Mentoring) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำ (Learning-by-Doing) โดยใช้วิธีเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)⁵ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้การประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง (Brain-Based Learning) ที่เชื่อว่าผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับข้อมูลป้อนกลับจากผู้สอนที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความหมาย (Meaningfulness) มากที่สุดทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ความผิดพลาดของตนได้ทันทีว่าจะแก้ไขการพูดต่อไปรวมทั้งเน้นฝึกปฏิบัติมากขึ้น เพื่อเริ่มต้นเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น⁶ รวมทั้งการเปิดวิสัยทัศน์ให้

ผู้เรียนได้ค้นพบข้อเด่น ข้อด้อยการพูดของตนและเพื่อนทุกครั้งเพื่อการฝึกพูดจบลง ทั้งหมดจะนำไปสู่การประเมินตนเอง (Self-Assessment) ซึ่ง Marienau, C.^{7, 8} กล่าวว่า การประเมินตนเองเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังสำหรับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพิ่มความเข้มข้นกับความสามารถในการทำงาน ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ฟังฟังตนเอง และเพิ่มการยอมรับตน สร้างความเชื่อมั่นตนเอง จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยในชั้นเรียนขึ้นเพื่อพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนของวิชาการพูดในที่ชุมชนให้บรรลุผลเพิ่มขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการสอนและวิธีประเมินผลเพื่อพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนและการรับรู้พลังอำนาจตนเองของผู้เรียน ด้วยการใช้วิธีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ซึ่งคาดว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้จะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการพูดในที่ชุมชนและเกิดการรับรู้พลังอำนาจตนเองเพิ่มขึ้น

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) แบบกลุ่มเดียว วัดสองครั้งก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และ 4 คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2553 จำนวน 21 คน

การดำเนินการวิจัย ดำเนินการเป็น 3 ระยะ
ระยะที่ 1: ประเมินปัญหาและความต้องการ
การพัฒนาการเรียนการสอน ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

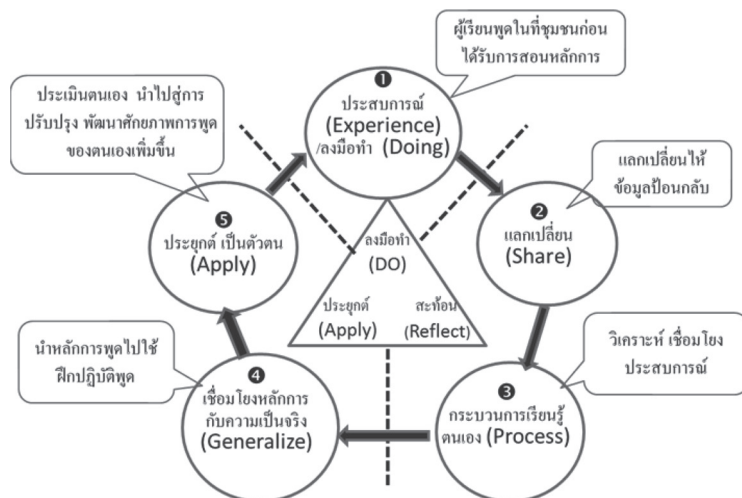
1.1 ศึกษาข้อมูลจากผู้เรียน โดยการพูดคุยกับนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาการพูดในที่ชุมชน ในภาคการศึกษาที่ผ่านมาจำนวน 8 คน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการพูดและได้ข้อมูลป้อนกลับจากอาจารย์และเพื่อน แต่ต้องการได้รับทุกครั้งหลังจากพูดเสร็จเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการพูดของตน แต่นักศึกษายังขาดความมั่นใจเรื่องการพัฒนาโครงร่างการพูดที่มีประสิทธิภาพ นักศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า ต้องการเห็นจุดอ่อนของตนก่อนที่อาจารย์จะให้หลักการที่ถูกต้อง ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับความต้องการของผู้สอนที่มองว่าผู้เรียนมีประสบการณ์การพูดมาก่อนเรียนวิชานี้แล้วย่อมมีความสามารถระดับหนึ่ง ดังนั้นจึงควรให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถของตนเองออกมาก่อนแล้วจึงควรได้รับหลักการที่ถูกต้อง

1.2 วิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน โดยผู้สอนศึกษาจากบทความและแนวคิดวิชาการเพื่อค้นหารูปแบบการสอนที่เอื้อต่อความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ได้แก่ทักษะการพูดที่มีประสิทธิภาพและการรับรู้พลังอำนาจตนเอง ซึ่งพบว่า

การเรียนรู้โดยลงมือทำ (Learn-by-Doing) หรือการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiencing Learning)⁹ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆได้ประสบการณ์ ค้นพบรางวัลซึ่งมาจากความสำเร็จจากการลงมือกระทำ และเกิดความสนุกสนานโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเรียนแบบนี้ช่วยให้ผู้เรียนที่เป็นวัยรุ่นได้รับประสบการณ์ตรงด้วยตนเองมากกว่าการที่ผู้สอนเป็นผู้บอกคำตอบ ผู้เรียนได้รับรู้ปัญหา สถานการณ์ เกิดคำถามหรือกิจกรรมต่างๆที่ช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับตนเองได้ดีกว่า

1.3 สร้างรูปแบบการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน และวางแผนการจัดการเรียนการสอน

ระยะที่ 2 : ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ที่ประกอบด้วย 3 กระบวนการ 5 ขั้นตอน ในวิชาการพูดในที่ชุมชน จำนวน 15 ครั้งๆละ 2 ชั่วโมง ดังแสดงในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 Experiential Learning in Public Speaking Course



กระบวนการที่ 1 ลงมือทำ (Do) ประกอบด้วย 1 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 สร้างประสบการณ์/การลงมือทำ (Experience/Doing) - หลังจากแนะนำวิชาเรียน บทบาทของการเรียนรู้ บรรยากาศของการเรียนแบบ สนับสนุนซึ่งกันและกัน ผู้สอนอธิบายประสบการณ์ ที่ผู้เรียนจะได้รับก่อนการบรรยายหลักการ ให้ผู้เรียน ฝึกปฏิบัติการพูดโดยผู้สอนกำหนดสถานการณ์การพูด แบบไม่ได้เตรียมตัว (Impromptu Speech) เพื่อ สร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนลงมือทำก่อนตามที่เคย (Experience) มีการบันทึกวีดิทัศน์ ผู้สอนจดบันทึก ประเมินการพูดของแต่ละคน แจกแบบประเมินการพูด โดยให้นักศึกษาจับคู่ผลัดกันในการประเมินทุกครั้ง

222 กระบวนการที่ 2 สะท้อนกลับ (Reflect) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 2 แลกเปลี่ยน (Share) - หลังจาก ทุกคนพูดจบ ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบ ข้อเด่น ข้อด้อยของตน โดยใช้การให้ข้อมูลป้อนกลับ จากการเปิดวิดิทัศน์การพูด ร่วมกับรับฟังผลการ ประเมินจากผู้สอนและเพื่อน เน้นบรรยากาศแบบ กัลยาณมิตร ให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลของตน กระตุ้นให้ ผู้เรียนคิด ล่ามวข้อเด่น ข้อด้อยของตนเพื่อวางแผน การพัฒนาการพูดครั้งต่อไป นอกจากนี้ผู้สอนให้ผู้เรียน ดูวีดิทัศน์ของนักพูดชั้นนำที่เป็นตัวแบบการพูดที่มี ประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 กระบวนการเรียนรู้ (Process) - จากขั้นที่ 2 ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์ที่ได้รับ จากการประเมินตนเอง ร่วมกับประสบการณ์ที่ได้รับ จากตัวแบบมีชีวิต (Live Modeling) คือการได้เห็น และเรียนรู้การพูดของเพื่อนคนอื่นๆ และตัวแบบ สัญลักษณ์ (Symbolic Model) คือ การพูดของ นักพูดชั้นนำจากสื่อวีดิทัศน์ที่ผู้สอนเปิดให้ดูเพื่อนำมา

วางแผนพัฒนาศักยภาพการพูดของตนเอง แก้ไข จุดอ่อนเพิ่มจุดแข็ง

กระบวนการที่ 3 ประยุกต์ (Apply) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 4 นำสิ่งที่เรียนรู้ทั้งหมดมาประมวล ให้เป็นภาพรวม (Generalize) รวมทั้งผู้สอนเพิ่มมิติ ความรู้ใหม่ - ผู้สอนบรรยายหลักการการพูดที่ดี ศิลปะการพูดในที่ชุมชน 3 ขั้นคือก่อนพูด ขณะพูด และหลังพูด เพื่อให้ผู้เรียนได้นำหลักการไปผนวกใช้ ในการฝึกปฏิบัติพูดคนละ 5 ครั้งตามหัวข้อที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 5 ประยุกต์ให้ตรงกับตนเอง - หลัง การพูดในแต่ละครั้งเสร็จสิ้นลงผู้เรียนแต่ละคนได้รับ ข้อมูลป้อนกลับจากผู้สอน เพื่อนและจากวีดิทัศน์ เกิดการประเมินตนเองและนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา ศักยภาพการพูดของตนให้ดีขึ้น

ระยะที่ 3: ประเมินผล ประเมินผลในชั่วโมง สุดท้ายของการเรียน โดยใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนน ให้ผู้เรียนแต่ละคนลงคะแนนเลือกผู้ที่มีความสามารถ ในการพูดดีที่สุด 1 ชื่อ และผู้ที่มีพัฒนาการการพูดที่ เห็นชัดเจนที่สุด 1 ชื่อ จากนั้นประเมินผลลัพท์โดยให้ ผู้เรียนทำแบบประเมินตนเองในการพูดในที่ชุมชน แบบสอบถามการรับรู้พลังอำนาจตนเอง และแบบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินการพูดด้วย ตนเอง

เครื่องมือในการประเมินผล ผู้วิจัยสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลเป็น 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบประเมินผลการพูดในที่ชุมชนของตนเอง (Public Speaking Self-Assessment Questionnaire/PSSA-Q) มี 8 ข้อความ (เช่น “ฉันรู้ว่าฉันจะ พัฒนาโครงร่างการพูดให้ดีได้อย่างไร” “ฉันรู้ว่าฉันจะ



นำเสนอเนื้อหาและพูดได้อย่างน่าสนใจ” “ฉันรู้ว่าฉันจะจัดเรียงลำดับเรื่องที่จะพูดให้ดีได้อย่างไร” และ “ฉันรู้สึกสบายๆ ไม่กดดันเมื่อต้องพูดในที่ชุมชน”) เป็นต้น โดยใช้แบบประเมินค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ช่วงคะแนนรวมเท่ากับ 8-40 คะแนน คะแนนสูงหมายถึงมีความสามารถในการพูดในที่ชุมชนดี ชุดที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้พลังอำนาจตนเอง (Self-empowerment Questionnaire/SE-Q) จำนวน 6 ข้อ (เช่น “ฉันมีความมั่นใจในตนเอง” “ฉันเชื่อว่าฉันมีความสามารถที่จะทำสิ่งต่างๆ ได้ถ้าฉันพยายาม” “ฉันก็มีดีเหมือนคนอื่น” “ฉันรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จด้วยตนเอง”) เป็นต้น) โดยใช้แบบประเมินค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ช่วงคะแนนรวมเท่ากับ 6-30 คะแนน คะแนนสูงหมายถึงมีความเชื่อในความสามารถของตนเองสูง และชุดที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการประเมินการพูดด้วยตนเอง (Student Reflection Questionnaire) มี 3 ข้อ คือ “การได้ประเมินตนเองของฉันช่วยให้ ฉันพัฒนาและปรับปรุงทักษะการพูดในที่ชุมชนของฉัน” “ฉันได้แนวคิดใหม่เพื่อเตรียมการพูดครั้งต่อไป” และ “ตระหนักถึงจุดเด่นและข้อด้อยของตนเอง” โดยใช้แบบประเมินค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งและคำถามปลายเปิด 1 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อดูแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการกระจายของคะแนนของกลุ่มด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติทดสอบ Signed Ranks Test ในการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการประเมินตนเองในการพูดในที่ชุมชนและการรับรู้พลังอำนาจตนเอง กำหนดระดับนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากคำถามปลายเปิดวิเคราะห์โดยการจัดหมวดหมู่ความคิดเห็นและตีความข้อมูล

ผลการวิจัย

ทักษะการพูดในที่ชุมชนจากการประเมินตนเอง ผลการประเมินตนเองด้านทักษะการพูดในที่ชุมชน (ตารางที่ 1) พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มก่อนการเรียนเท่ากับ 23.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.58 หลังการเรียนเพิ่มเป็น 30.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.01 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการประเมินตนเองของนักศึกษา ก่อนและหลังการเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) จำนวนการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม นักศึกษาทั้งหมดมีคะแนนประเมินตนเองเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 100.0

**Table 1** Mean Score, Standard Deviation of Public Speaking Self-Assessment and Perceived Self-Empowerment Before and After Completing Learning Sessions.

Outcome variables	Mean (SD)		Change			p
	Before	After	Decrease n (%)	Ties n (%)	Increase n (%)	
Public speaking self-assessment	23.29 (4.58)	30.57 (3.01)	0 (0.0)	0 (0.0)	21 (100.0)	<0.001
Perceived self-empowerment	22.38 (3.64)	25.38 (2.15)	1 (4.8)	0 (0.0)	20 (95.2)	<0.001

Note: Total score range of public speaking self-assessment = 8-40 ; Total score range of perceived self-empowerment = 6-30 p derived from Wilcoxon Signed Ranks Test.

เมื่อพิจารณารายประเด็น (ตารางที่ 2) พบว่าทุกข้อนักศึกษาประเมินตนเองเพิ่มขึ้นจากเดิมในด้านการนำเสนอและพูดได้อย่างน่าสนใจ (ร้อยละ 85.7) พูดอย่างคล่องแคล่วและได้สาระชัดเจน สามารถพัฒนาโครงร่างการพูดให้ดีขึ้น การจัดเรียงลำดับเรื่องที่จะพูดให้ดีขึ้น (ร้อยละ 76.2 เท่ากัน) สามารถค้นหาแหล่งอ้างอิงเพื่อทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ เชื่อว่าตนเองเป็นนักพูดที่ดี (ร้อยละ 66.7) สามารถใช้สายตาส่งผลกระทบต่อผู้ฟังเมื่อฉันทพูด (ร้อยละ 61.9) และรู้สึกสบายๆ ไม่กดดันเมื่อต้องพูดในที่ชุมชน (ร้อยละ 57.1)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากความคิดเห็นต่อการพัฒนาการพูดของตนสอดคล้องกับผลการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของการประเมินตนเองดังคำกล่าวเหล่านี้ “รู้สึกว่าคุณมีการพูดในที่ชุมชนดีขึ้นจากครั้งแรกที่รู้สึกตื่นเต้นมาก ความตื่นเต้นก็ลดลง มีความมั่นใจเพิ่มขึ้น” “รู้จักการเตรียมตัวก่อนการพูด การลำดับเนื้อหา การเขียนบทพูด” “กล้าแสดงออกมากขึ้น พูดเป็นธรรมชาติมากขึ้น” “รู้จักการพูดที่ดี การวางตัว การใช้ภาษากาย” “วางแผนการพูดเพิ่มขึ้น

ต้องไม่คำนึงเนื้อหาเพียงอย่างเดียว แต่ต้องคำนึงถึงผู้ฟังจะมีส่วนร่วมและเข้าใจเรามากแค่ไหน” ส่วนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นนักศึกษากล่าวว่า “มาจากการพูดบ่อยๆ” “ได้นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ เพื่อนๆ และน้องๆ ไปปรับใช้” “สังเกตจากการพูดของเพื่อนน้องที่พูดดี ๆ พยายามสังเกตว่าเขาใช้วิธีอะไรถึงทำให้เราตั้งใจฟังเขาได้มากถึงขนาดนี้แล้วนำมาประยุกต์ให้เหมาะกับตนเอง” “ค้นคว้าเพิ่มเติมจากการพูดในอินเตอร์เน็ต” การอัดวีดิทัศน์การพูดของแต่ละคนแล้วอาจารย์เปิดให้ดูหลังการพูดเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะเราเห็นตัวเองเป็นสิ่งที่ไม่เคยเห็นตัวเองมาก่อนว่ามีบุคลิกภาพเป็นอย่างไร พอเห็นแล้วก็เอาไปปรับปรุงตัวเอง “อาจารย์สอนว่าเมื่อพูดให้พูดอย่างมีความสุขและอยากที่จะพูด” นอกจากนี้การที่ผู้เรียนได้ประเมินตนเองมีผลต่อการพูดดังที่นักศึกษากล่าวว่า “เมื่อเราประเมินการพูดเราเห็นข้อดี ข้อเสียที่ต้องปรับปรุง รู้จุดเด่นจุดด้อยที่ต้องพัฒนาการพูดครั้งต่อไปให้ดีขึ้น”



Table 2 Mean Score, Standard Deviation of Public Speaking Self-Assessment Before and After Completing Learning Sessions and Changes by Item and Overall.

Items	Mean (SD)		Change			p-value
	Before	After	Decrease n (%)	Ties n (%)	Increase n (%)	
1. I know how to develop speech outline	3.05 (0.49)	3.90 (0.53)	0 (0.0)	5 (23.8)	16 (76.2)	<0.001
2. I know how to speak and present messages very well	2.90 (0.76)	4.00 (0.63)	0 (0.0)	3 (14.3)	18 (85.7)	<0.001
3. I know how to organize speech structure very well	3.05 (0.80)	4.05 (0.59)	0 (0.0)	5 (23.8)	16 (76.2)	<0.001
4. I know how to properly cited my speech to establish credibility	3.48 (0.75)	4.43 (0.50)	0 (0.0)	7 (33.3)	14 (66.7)	0.001
5. I can maintain eye contact with my audiences when giving my speech	2.76 (0.88)	3.48 (0.81)	3 (14.3)	5 (23.8)	13 (61.9)	0.007
6. I speak clearly and fluently when giving my speech	2.48 (0.92)	3.57 (0.59)	0 (0.0)	5 (23.8)	16 (76.2)	<0.001
7. I feel comfortable without pressure when speaking in public	2.76 (1.30)	3.62 (0.74)	1 (4.8)	8 (38.1)	12 (57.1)	0.003
8. I believed I am a good speaker	2.81 (0.51)	3.52 (0.51)	1 (4.8)	6 (28.6)	14 (66.7)	0.001
Overall	23.29 (4.58)	30.57 (3.01)	0 (0.0)	0 (0.0)	21 (100.0)	<0.001

Note : Score range = 1-5; p derived from Wilcoxon Signed Ranks Test.

การรับรู้พลังอำนาจตนเอง ผลการประเมินการรับรู้พลังอำนาจตนเอง (ตารางที่ 1) พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มก่อนการเรียนเท่ากับ 22.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.64 หลังการเรียนเพิ่มเป็น 25.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.15 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในภาพรวม ($p < 0.001$)

จำนวนการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม นักศึกษาทั้งหมดมีคะแนนการรับรู้พลังอำนาจตนเองเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 95.2

เมื่อพิจารณารายประเด็น (ตารางที่ 3) พบว่า นักศึกษาประเมินตนเองเพิ่มขึ้นจากเดิมและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือในด้านมีความมั่นใจในตนเอง และเป็นคนกล้าแสดงออก (ร้อยละ 61.9)

Table 3 Mean Score, Standard Deviation of Perceived Self-Empowerment Before and After Completing Learning Sessions and Changes by Item and Overall.

Items	Mean (SD)		Change			p
	Before	After	Decrease n (%)	Ties n (%)	Increase n (%)	
1. I have self-confident	3.29 (0.95)	4.10 (0.54)	0 (0.0)	8 (38.1)	13 (61.9)	0.001
2. I believe I have ability to do many things if I want to do	4.10 (0.62)	4.48 (0.51)	1 (4.8)	13 (61.9)	7 (33.3)	0.033
3. I am good like anybody	3.86 (0.65)	4.05 (0.59)	4 (19.1)	10 (47.6)	7 (33.3)	0.285
4. I feel efficiently by myself	3.62 (0.85)	4.10 (0.53)	1 (1.8)	12 (57.1)	8 (38.1)	0.059
5. I feel I'm self- esteem	4.14 (0.47)	4.38 (0.49)	0 (0.0)	16 (76.2)	5 (23.8)	0.025
6. I am assertiveness	3.38 (0.97)	4.29 (0.46)	0 (0.0)	8 (38.1)	13 (61.9)	0.001
Overall	22.38 (3.64)	25.38 (2.15)	1 (4.8)	0 (0.0)	20 (95.2)	<0.001

Note: Score range = 1- 5; p derived from Wilcoxon Signed Ranks Test.

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการประเมินการพูดด้วยตนเอง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินตนเอง (ตารางที่ 4) พบว่า อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยจากคะแนนเต็ม 5 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.33-4.81 ความเห็นข้อที่กลุ่มมีความคิดเห็นสูงสุดคือ การประเมินตนเองช่วยให้รู้จุดแข็ง จุดอ่อนของตนเอง ตามด้วยให้ข้อมูลใหม่ๆ เพื่อเตรียมการพูดครั้งต่อไปและพัฒนาทักษะในการพูด

สรุปและอภิปรายผล

การจัดรูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ในวิชาการพูดในที่ชุมชนเป็นการจัดโอกาสการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการพูดในที่ชุมชน และการรับรู้พลังอำนาจตนเองเพิ่มขึ้น การประเมินผลลัพธ์

ทั้งจากผู้สอนและจากนักศึกษาประเมินตนเองแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์นี้มีประสิทธิผล นักศึกษามีทักษะการพูดในระดับที่ดีถึงดีมาก มีคะแนนการประเมินตนเองและการรับรู้พลังอำนาจ ก่อนและหลังการเรียนวิชานี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นมาจากเหตุผล 3 ประการ ประการที่ 1 รูปแบบการเรียนเชิงประสบการณ์ที่นำมาประยุกต์นี้เริ่มจากการที่ผู้สอนเปลี่ยนมุมมองว่าผู้เรียนมีประสบการณ์ความสามารถในการพูดอยู่แล้วสามารถส่งความคิด อารมณ์ ความรู้สึกผ่านเป็นคำพูดเพียงแต่ขาดโอกาสเรียนรู้ฝึกปฏิบัติการพูดที่ถูกต้อง ผู้สอนจึงนำการสอนเชิงประสบการณ์มาใช้โดยดำเนินการตาม 3 กระบวนการ (5 ขั้นตอน) คือ



ลงมือทำ (สร้างประสบการณ์ด้วยตนเอง) สะท้อนกลับ (แลกเปลี่ยนตัวตน/เรียนรู้ตนเอง) และประยุกต์ (นำสิ่งที่ได้ปรับตัวตนใหม่ไปทดลองใช้และประยุกต์เป็นตัวตนใหม่) นอกจากนี้การที่ผู้สอนปรับบทบาทจากเป็นผู้ให้ความรู้เป็นผู้สนับสนุน ให้ข้อมูลป้อนกลับ เป็นการเอื้อให้ผู้เรียนพัฒนาเติบโตจากข้างในตนเอง (Grow from the Inside) ซึ่งการเรียนรู้แบบช่วยสนับสนุนนี้เป็นเทคนิคที่เรียกว่า “Scaffolding”¹⁰ ที่ผู้สอนเป็นผู้ให้ข้อมูล ชี้แนะ เตือนกระตุ้นผู้เรียนให้ถูกที่ถูกเวลา ประการที่ 2 การเพิ่มความสามารถในการพูดในที่ชุมชนนั้นสิ่งที่สำคัญมาจากการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ ในที่นี้ตัวแบบจริง (Live Model) คือ เพื่อนนักศึกษาที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน การเรียนรู้แบบนี้ แบนคูร์¹¹ กล่าวว่าการศึกษาที่ตัวแบบกระทำพฤติกรรมแล้วได้รับผลกระทบทางบวกจะมีอิทธิพลทำให้ผู้สังเกตเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบโดยคาดการณ์ว่าเขาจะได้รับผลกระทบทางบวกเช่นตัวแบบ ในที่นี้ตัวแบบ คือ เพื่อนที่สามารถถ่ายทอดการพูด การใช้ท่าทางได้ดี แล้วได้รับคำชมเชย การชื่นชมจากผู้สอนและเพื่อนๆ ทำให้นักศึกษาที่อยู่ฐานะผู้สังเกตเกิดความคาดหวังว่าถ้าตนเองพูดได้ดีเหมือนเพื่อนตนเองก็จะได้รับคำชื่นชม คำชมเชยเหมือนที่ตัวแบบได้รับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Taylor, C.A; Taylor, J. C. and Stoller, J.k.¹² ที่ให้คำนิยามว่า ตัวแบบ คือคนที่แสดงพฤติกรรมแล้วทำให้นุคคลอื่นเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมนั้น โดย

ตัวแบบมีอิทธิพลต่อผู้เรียนเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดที่สามารถพัฒนาทักษะต่างๆ เช่น ทักษะผู้นำดังที่นักศึกษาระบุว่า เห็นเพื่อนพูดได้ดี น่าสนใจ อาจารย์ เพื่อนๆชื่นชม ก็คิดว่าเราก็สามารถพัฒนาตนให้เป็นอย่างเขาได้ ประการที่ 3 การเรียนเชิงประสบการณ์ และการใช้ตัวแบบสามารถพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเองและเพิ่มพลังอำนาจตนซึ่งเมื่อบุคคลเกิดความเชื่อมั่นว่าตนเองทำได้ก็จะเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อตนเอง เกิดการตระหนักรู้ มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก รู้สึกว่าตนมีคุณค่า เชื่อว่าสามารถทำสิ่งต่างๆได้ถ้าตั้งใจจะทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bedore, J.¹³ ที่พบว่า รูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการใช้ตัวแบบในวิชาการพูดในที่ชุมชนสามารถส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองในด้านการมีคุณค่าในตัวเอง ความมั่นใจ และกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น

ถึงแม้ว่า ผลจากการวิจัยนี้สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการพูดในที่ชุมชนและการรับรู้พลังอำนาจตนเองก็ตามแต่มีข้อเรียนรู้จากการดำเนินการวิจัยได้ให้ข้อชี้แนะสำหรับการนำรูปแบบการเรียนรู้การสอนนี้ไปใช้ในการปีการศึกษาหน้ากับผู้เรียนกลุ่มใหม่ต่อไป คือ เรื่องการใช้ข้อมูลป้อนกลับจากวิดีโอ และการนำนักศึกษาออกฝึกการพูดในที่ชุมชนนอกห้องเรียนซึ่งจะเป็นการถ่ายโอนความสามารถเข้าสู่สถานการณ์จริงเพื่อเพิ่มความสามารถในการพูดในที่ชุมชนและการรับรู้พลังอำนาจของผู้เรียน

Table 4 Mean Score of Opinion Toward Self-Reflection on Speaking Performance.

Statements	Mean score (SD)
1. Improve my public speaking skill	4.33 (0.48)
2. Acquire new ideas to prepare my speaking next time	4.57 (0.50)
3. Help me to realize my strength and weakness	4.81 (0.42)

Note: Score ranges = 1-5



เอกสารอ้างอิง

1. กลุ่มงานพัฒนานโยบายอุดมศึกษา สำนักงานนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรอบแผนการศึกษาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (2551-2565). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551.
2. สุปรียา ตันสกุล. รูปแบบการสอนแบบการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพ. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลสหประชาพาณิชย์; 2544.
3. สุปรียา ตันสกุล. Constructivism and Brain-based Learning. วารสารสุขศึกษา 2552 ; 111: 13-7.
4. สุปรียา ตันสกุล, ภรณ์ วัฒนสมบูรณ์. การใช้สัปดาห์บูรณาการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้านทักษะทางวิชาการและการพัฒนาตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาสุขศึกษา. วารสารสาธารณสุขศาสตร์ 2553; 3: 291-300.
5. Diem KG. The learn-by-doing approach to life skill development. New Jersey: Rutgers-Cook College Resource Center. 2004.
6. พัชรี พลโยธิน. การประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง. ประมวลสาระชุดวิชา วิทยาการการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2552.
7. Marienau C. Self-assessment at work: Outcomes of adult learners' reflections on practice. Adult Education Quarterly 1999; 49: 135-47.
8. Holzer M. Engaging in self-assessment of speeches to develop and sharpen public speaking skills.
9. Diem KG. Learn by doing the 4-H way. New Jersey : Rutgers Cooperative Extension. 2001.
10. Woolfolk A. Educational Psychology. Boston: Pearson Education Inc. 2007.
11. Bandura A. Social foundations: A social cognitive theory. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, Inc. 1986.
12. Taylor CA, Taylor JC, Stoller JK. The influence of mentorship and role model on developing physician-leaders: Views of aspiring and established physician-leaders. J Gen Intern Med 2009; 24(10): 1130-4.
13. Bedore JM. Public speaking instruction with the experiential, Self-empowerment approach (ESA): An ethnomethodological look. Paper presented at the Sooner Communication Conference. 1994.



Improving Public Speaking Skill and Perceived Self-Empowerment through Experiential Learning among Students of Bachelor of Science Program in Public Health, Major in Health Education and Behavioral Sciences

Supreya Tansakul* Paranee Vatanasomboon*

ABSTRACT

This classroom action research was conducted among 21 students of Bachelor of Science Program in Public Health, major in Health Education and Behavioral Sciences who registered for public speaking course. The objectives were to evaluate improvement of learners' public speaking skills and perceived self-empowerment through experiential learning. The students were provided with instruction methods designed based on concepts of Constructivism theory and Brain-Based Learning, using a 5-step experiential learning process: do/experience, share, process/reflect, generalize and apply for fifteen two-hour sessions. Assessment results from both an instructor and learners demonstrated an effective use of experiential learning and teaching methods provided. Students could perform their speaking skill at good and excellent levels. Pretest and posttest assessments of the research showed

statistically significant difference in scores of public speaking self-assessment and perceived self-empowerment. After finishing the course, all students (100%) had relatively increased public speaking self-assessment scores, while 95% of them had increased perceived self-empowerment scores. The results suggest that to use this instruction approach to increase learners' public speaking ability and perceived self-empowerment, performance feedback from each individual video record should be emphasized. Also, outside-classroom practice of public speaking should be enhanced to provide students with an opportunity of transferring their in-class abilities to real situations.

Key words: Public speaking skill, Perceived self-empowerment, Experiential learning, Classroom action research, Teaching method